

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ

الرَّحِيمِ

م

على

صلى

اللهم

وآل محمد

مطالعات نجوم

درباره 17

فرهنگ یک جامعه شیوه ی مشترک زندگی آن جامعه است .

چگونگی برقراری ارتباط با یکدیگر،

آداب و رسوم

پوشاک و تغذیه

باورها و اعتقادات،

قوانین و مقررات،

نحوه ی استفاده از محیط طبیعی و ...

شیوه های مشترک افراد یک جامعه عبارتند از :

@azmonemotaleat

جامعه ی بدون فرهنگ وجود ندارد و فرهنگ هم بدون جامعه به وجود نمی آید

فرهنگ پدیده ای **آموختنی** است؛ یعنی از طریق ژن به ارث نمی رسد

بلکه از راه **آموزش و تربیت** از نسلی به نسل دیگر منتقل می شود

به همین دلیل، **فرهنگ را آگاهی و اندیشه ی مشترک اعضای یک جامعه** نیز می گویند.

مورچه ها و زنبورها نیز با هم زندگی می کنند اما فرهنگ ندارند

فرهنگ در جریان (فرایند) اجتماعی شدن آموخته می شود .

اجتماعی شدن و جامعه پذیری

است

از تولد تا آخر عمر

طولانی مدت

فرایندی

اجتماعی شدن

و خود را با آن منطبق می کنند

زندگی در جامعه را می آموزند

که افراد از طریق آن

@azmonemotaleat

افراد نمی توانند به زندگی در جامعه ادامه دهند

چون بدون آن

اجتماعی شدن مهم است

@azmonemotaleat

را از دیگران می آموزد و
به افراد دیگر یاد می دهد.

قوانین

رسوم

باورها

عقاید

هر فرد در یک جامعه

چگونگی پاسخ دادن به غرایز

فرایند اجتماعی شدن

نخست در خانواده رخ می دهد

خانواده

اولین

و

مهمترین کانون

اجتماعی شدن فرد است

نوع لباس

نوع رفتار

چگونه غذا خوردن

چگونه صحبت کردن

سلام و تعارف به مهمان

شرکت مراسم جشن یا عزاداری

رعایت آداب در نشست و برخاست

دراز نکردن پاها جلوی بزرگترها

موقع غذا خوردن، دهانش صدا ندهد

در موقع خمیازه کشیدن دست را جلوی دهانش بگیرد

پدر و مادر به کودک
یاد می دهند

@azmonemotaleat

کانون ها یی که با بزر گتر شدن فرد پس از خانواده در اجتماعی شدن فرد مؤثرند

@azmonemotaleat

دوستان

دانشگاه

محل کار

گروه همسالان

خدمت سربازی

رسانه های جمعی

برنامه های آموزشی و تربیتی مدرسه

مهمترین لایه های فرهنگ که در فرایند اجتماعی شدن آموخته می شود و به افراد دیگر انتقال می یابند عبارتند از

نمادها

هنجارها

ارزشها

عقاید

@azmonemotaleat

لایه های فرهنگ

جنبه های مختلف یک فرهنگ را می توان به لایه های یک پیاز تشبیه کرد

لایه های
خارجی
یا بیرونی
فرهنگ

که در رویارویی
با جامعه

نخست آن را
درمی یابیم

اشکال ظاهری
فرهنگ است

مانند
نمادها و
هنجارها

@azmonemotaleat

جنبه های
عمیق تر
ودرونی
فرهنگ

که با دقت در زندگی مردم یک جامعه
به آن پی می بریم

مانند
ارزشها
و عقاید

نماد ← نشانه یا نماینده ی یک پدیده ی دیگر است

؟ نماد پرسش یا ! نماد تعجب

چگونگی بوجود آمدن نماد ← نمادها در جریان روابط اجتماعی به وجود می آیند .

علت وجود نماد هر جامعه ای برای انتقال معانی مورد نظر خود از انواع معینی از نمادها استفاده می کند .

@azmonemotaleat

چیزهایی که نقش نمادین دارند.

- بناها
- تصاویر
- نوع پوشاک
- زبان گفتاری و نوشتاری
- و همچنین برخی رفتارهای انسان
- همه ی اشیا و دست ساخته های انسان

رفتار معین و قواعد و شیوه های مورد قبول یک جامعه

که برای انجام دادن کارهای مختلف پذیرفته شده و متداول اند را هنجار می گویند.

سلام کردن هنگام رسیدن به هم

هدیه خریدن برای کسی که خانه ی نو خریده

تبریک گفتن به کسی که موفقیتی به دست آورده

تعارف کردن هنگام غذا خوردن یا وارد شدن در جایی

@azmonemotaleat

برخی هنجارهایی که عموم افراد از آنها پیروی می کنند

هنجارها موارد زیر را در برمی گیرد

@azmonemotaleat

قواعد

عادت ها

مناسک مذهبی

آداب و رسوم اجتماعی

قوانین و مقررات

قوانین ازدواج

قوانین خرید و فروش

قوانین عبور و مرور

رفتار ما در هریک از مکانها وموقعیت های زیر تحت پوشش هنجار خاصی قرار دارد.

در خانواده

مهمانی

محله

مسجد

مدرسه

دانشگاه

اداره

@azmonemotaleat

@azmonemotaleat

برای ادامه پیدا کردن زندگی اجتماعی

برای سامان بخشیدن به روابط اجتماعی

برای به عضویت پذیرفتن افراد توسط جامعه

علل پیروی از هنجارها

اعتقاد به آن هنجار یا حفظ آبرو

و احترام یا ترس از مجازات است.

مهم ترین دلایل پیروی از هنجارها،

@azmonemotaleat

انواع مجازات در صورت رعایت نکردن هنجارها

- تمسخر
- پوزخند
- متلک گفتن
- سرزنش خود یا دیگران
- مجازا تهای رسمی و قانونی
- طرد کردن و محروم نمودن

عدم رعایت هنجارها
و مجازات مربوط به آن

سرزنش دیگران - محروم کردن

مجازات

پوشیدن لباس قرمز و گفتن لطیفه در مجلس عزا

متلک گفتن - تمسخر

مجازات

زودتر از دیگران وبا عجله سر سفره رفتن

رسمی و قانونی

مجازات

ورود و خروج نامنظم در مدرسه

رسمی و قانونی

مجازات

تظاهر به روزه خواری در ماه رمضان کند

سرزنش دیگران - قانونی

مجازات

پارک کردن اتومبیل در پیاده رو

ارزش

خوب، مطلوب و مثبت تلقی کردن **امور مختلف**

یعنی

ارزش

راستگویی خوب و دروغگویی بد است

ارز شها جهت دهنده ی **هنجارها** هستند

افراد بر مبنای ارز شهایی که به آنها معتقدند، عمل می کنند

@azmonemotaleat

مثال

فردی که حفظ محیط زیست برایش یک ارزش است، تلاش می کند در عمل به حفظ محیط زیست کمک کند.

چنین فردی در مصرف منابع آب و برق صرفه جویی می کند، زباله ها را از هم تفکیک می کند،

در هنگام سفر به همراهانش تأکید می کند از پخش کردن زباله و پلاستیک در طبیعت خودداری کنند

و حتی ممکن است با گروهی که آنها نیز حفظ محیط زیست را ارزش می دانند به جمع آوری زباله ها در طبیعت بپردازد.

@azmonemotaleat

نمونه ای از ارزشهای افراد مختلف

(ارزش های افراد با هم تفاوت دارند)

اعتقاد

از لایه های مهم فرهنگ است

بخش مهمی از فرهنگ هر جامعه را **عقاید** و **باورهای** آن شکل می دهد.

در جامعه ای با
عقاید دینی

هنجارها نمادها و ارزشهای آن **بر مبنای آن عقاید** شکل می گیرد

@azmonemotaleat

در جامعه ی **غیر دینی**
و محدود به این دنیا

هنجارها و ارزشهای متناسب با عقاید **غیر دینی** پدید می آیند

برای ما که مسلمان هستیم، **اعتقادات اسلامی**، ملاکی است که با آن **هنجارها و ارزشها** را می سنجیم

و هرکدام از **هنجارها و ارزشها** که با این اصول اعتقادی سازگاری ندارند، طرد می کنیم